

Лариса Зданевич,
 доктор педагогічних наук, професор,
 завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик,
 Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Христина Сковронська,
 здобувач другого (магістерського) ступеня вищої освіти
 кафедри освітології і педагогіки,
 Західноукраїнський національний університет

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ РАНЬОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Сучасний етап розвитку освіти характеризується стрімким впровадженням технологій у різні сфери життя, зокрема у навчальний процес. Мультимедійні технології стали важливим інструментом для розвитку дітей на ранніх етапах їхнього навчання. У дошкільному віці діти активно сприймають інформацію через різноманітні форми і засоби, тому мультимедійні технології забезпечують нові можливості для пізнавальної діяльності та розвитку творчих здібностей. Сучасні мультимедійні засоби включають відео, звук, анімацію, інтерактивні презентації, що робить навчальний процес цікавим і доступним для малюків.

Відповідно до Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) у межах реалізації освітнього напрямку «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі» передбачається формування у дошкільників сенсорно-пізнавальної, логіко-математичної, дослідницької компетентності як «здатності дитини використовувати власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної і дослідницької діяльності» [1, с. 10].

Мультимедійні технології мають значний потенціал у розвитку пізнавальних процесів у дітей, таких як увага, пам'ять, мислення. Використання інтерактивних матеріалів допомагає стимулювати інтерес дітей до навчання, робить його більш захопливим та емоційно насиченим. Зокрема, цифрові ігри, анімації, навчальні відео сприяють розвитку логічного мислення, покращують увагу та зорову пам'ять. Такий підхід дозволяє дітям краще засвоювати матеріал, адже вони взаємодіють з матеріалом не лише пасивно, але й активно.

Мультимедійні технології допомагають у розвитку мовлення, адже часто включають голосові команди, записи, аудіо- і відеофрагменти, що стимулюють дітей до активної участі. Вони можуть виконувати завдання, пов'язані з розвитком мовлення, повторюючи слова, висловлюючи думки, беручи участь у діалогах. Це допомагає покращити вимову, розширювати словниковий запас та розвивати навички спілкування. Інтерактивні програми та електронні книги також сприяють розвитку когнітивних і соціальних навичок, дозволяючи дітям навчатися через гру, що є важливою складовою для раннього віку.

Мультимедійні технології сприяють розвитку творчих здібностей дітей. Інтерактивні матеріали, що включають можливість створювати малюнки, музику або розв'язувати логічні задачі, допомагають дітям виражати свої почуття, думки та ідеї. Мультимедійні технології дозволяють створювати

незвичні візуальні і звукові образи, що стимулюють уяву та креативність малюків. Педагоги можуть використовувати мультимедійні ресурси для проведення занять з розвитку уяви, організації творчих завдань, стимулювання інтересу до мистецтва та культури.

Завдяки мультимедійним технологіям значно змінюється підхід до навчання в ранньому віці, оскільки вони забезпечують можливості для індивідуалізації процесу. Діти можуть навчатися у своєму темпі, обирати цікаві для себе завдання і шляхи їх виконання. Цифрові технології сприяють інтеграції різних дисциплін та методик, що дозволяє створювати цілісну картину знань, яка ґрунтується на інтерактивності, доступності та розвиваючій ігровій формі. Мультимедійні технології надають можливість легко адаптувати навчальний процес до інтересів та потреб кожної дитини, що важливо на етапі її раннього розвитку.

Застосування мультимедійних технологій вимагає від педагогів спеціальних знань і вмінь, оскільки важливо не просто використовувати технічні засоби, а й вміти інтегрувати їх у навчальний процес так, щоб вони сприяли розвитку всіх основних аспектів особистості дитини. Для цього необхідно активно впроваджувати нові методики, які сприяють інтеграції цифрових засобів в освіту, а також розвивати професійні навички педагогів у використанні мультимедійних технологій.

Отже, мультимедійні технології є важливим інструментом раннього розвитку дітей, оскільки вони забезпечують розвиток пізнавальних, соціальних, мовленнєвих та творчих здібностей. Вони допомагають у формуванні у дітей навичок самостійної діяльності, підтримують їхній інтерес до навчання та сприяють гармонійному розвитку особистості. Тому впровадження мультимедійних технологій у процес навчання дошкільників є необхідним кроком для підготовки дітей до подальшого навчання в школі та адаптації до швидко змінюваного світу.

Список використаних джерел

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) (нова редакція): затв. наказом М-ва освіти і науки України від 12.01.2021 р. № 33. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovocho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Завдання з математики для дошкільнят. *Learning.ua*: вебсайт. URL: <https://learning.ua/matematyka/doshkilniata/> (дата звернення: 21.03.2024).

3. Овчар Н.В., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Питання становлення і розвитку засобів мультимедіа в освіті. *Теоретичні та методологічні проблеми сучасної педагогіки та психології* : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 8–9 листопада 2019 р.). Миколаїв : ГО «Інститут інноваційної освіти», 2019. С. 70–73.

4. Шишак А.М. Потенціал використання цифрових засобів для формування сенсорно-пізнавальної, логіко-математичної, дослідницької компетентності дошкільників / наук. кер.: В.М. Чайка, І.І. Жаркова. *Інновації в дошкільній освіті: теорія, перспективи, шляхи запровадження у практику* :

збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 березня 2024 року. Маріуполь : МДУ, 2024. С. 33–36.

Тетяна Іванченко,
пошукувач кафедри початкової і професійної освіти,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
Тетяна Довженко,
доктор педагогічних наук, професор,
декан факультету початкового навчання,
Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА»

Характеризуючи тенденції реформування початкової освіти в контексті концепції «Нова українська школа», варто наголосити на основних здобутках цієї реформи. Найперше заслуговує на увагу те, що Концепцією НУШ оновлено зміст початкової освіти, що ґрунтована на формуванні компетентностей і ціннісних орієнтирах, необхідних для успішної самореалізації дитини в суспільстві, як-от:

- визнання унікальності й талановитості кожної особистості та заборона будь-яких форм дискримінації;
- розвиток вільної особистості через підтримку самостійності, підприємливості й ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;
- формування здорового способу життя і створення умов для гармонійного фізичного і психоемоційного розвитку дитини;
- забезпечення добробуту і безпеки завдяки створенню атмосфери довіри, узаємоповаги і взаємодопомоги у шкільному освітньому середовищі;
- заклад освіти має бути безпечним місцем, де запобігають насильству і булінгу, надають потрібну допомогу;
- утвердження людської гідності та доброчесності, зокрема, академічної, через виховання чесності, відваги, наполегливості, милосердя, доброти, справедливості, поваги до прав людини;
- плекання любові до рідного краю, української культури, дбайливе ставлення до довкілля;
- формування активної громадянської позиції, відповідального ставлення до Української держави, історії українського народу, державної мови [1].

Другою важливою тенденцією слід розглядати пріоритет національно-патріотичного виховання, що наразі на державному рівні підтримується рядом законодавчих документів і нормативних актів, як-от: Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (2023 р.), «Стратегія національно-патріотичного виховання» (2019 р.), Концепція «Державної цільової соціальної